

Зашто би ико желео да улази у Европску унију?

Пише: Алан Скед
петак, 16 март 2012 14:22

После хрватског гласања за прикључење у ЕУ (мада је на биралиште изашло свега 44% бирача), Србија је сада прихваћена као кандидат за члана. То јој је награда за то што је, уз посредништво ЕУ, пристала на компромис око Косова. Према њему, име Косова ће се на регионалним састанцима исписивати уз једну звездицу, како би се тиме истакао спорни статус те отцепљене покрајине.

Тиме се будућност Косова ставља у непријатну ситуацију, нарочито и због тога што је тој младој земљи за њен пристанак на договор са Србијом ЕУ понудила само једну “студију о изводљивости“ прикључивања. Али – значајније је питање, ако се у обзир узму њене петљавине око Грчке, зашто ЕУ уопште жели да у себе укључи земље Балкана? Још прецизније: зашто би нека земља уопште и желела да се прикључи том европском пројекту, који је и иначе сам у рушевинама?

Изгледа да одговор гласи: из пуког очајања. ЕУ жели да докаже да је још увек за икога привлачна, док балканске земље сматрајући да су чланице ЕУ богатије и стабилније од њих, гаје наду да ће се и саме огревати о нешто од остатака тог изобиља.

Други занимљив случај око чланства у ЕУ до кога ускоро може доћи је Шкотска. Њен премијер, Алекс Салмонд је обећао одржавање референдума о независности Шкотске у оквиру ЕУ. Ово је, наравно, *contradictio in terminis*, јер би по том плану Шкотска постала посебна, али мала провинција ЕУ, а не истински независна држава. Салмонд претпоставља да независна Шкотска не би требало да се пријави за чланство у ЕУ, јер је као део Уједињеног Краљевства Велике Британије већ у ЕУ.

Истина, Салмонд сада каже да жели да као монету Шкотске задржи фунту стерлинга, а не (као што се донедавно говорило) евро. Било шта од тога да изабере, његовој Шкотској

Зашто би ико желео да улази у Европску унију?

Пише: Алан Скед
петак, 16 март 2012 14:22

би интересне стопе одређивала једна страна банка (било Банка Енглеске у Лондону, било Централна Европска Банка у Франкфурту), а и за скоро све своје политичке одлуке, Шкотска би зависила од Брисела (како каже немачко Савезно Министарство Правде, ЕУ је та која доноси 84% немачких домаћих закона). Осим тога, у систему уравнотежења већинског гласања у ЕУ она шачица гласова Шкотске не би значила баш ништа. Па ипак, Шкотланђанима ће ускоро бити понуђена та мачка у цаку одевена у шкотску народну ношњу.

Површно посматрано, може се причињавати да је ЕУ учинила велики корак унапред од Римског уговора из 1957 године. Скоро сваки политички аспект сада одређују бирократе из Брисела у комбинацији са Саветом Европе и Европским парламентом. ЕУ има чак и сопствено министарство спољних послова, а труди се да оформи и сопствену обавештајну службу и федералну полицију. Није никакво чудо да то изазива велики утисак код Арапа и Африканаца, чији су напори за јединством, релативно говорећи, у ћорсокаку.

Међутим, невоља је и у томе да је ЕУ у целини гледано, како у демографском, тако и у релативном економском и технолошком опадању, а њена општа политика – било она око заједничког рибарења и пољопривреде, или она око евра је неуспешна. Што се тиче њене спољне политике и политике безбедности – ЕУ предмет међународног подсмеха. Она не троши скоро ништа на одбрану. Чак и оне њене чланице које у то највише улажу – Француска и Велика Британија су у последње време толико скресале своје оружане снаге, да су у рату у Либији, у којој је ЕУ била “предводник”, она била у потпуности зависна од логистике и снабдевања из САД. Ако се ЕУ прави важна да се ослања на “меку силу”, то је само зато што она другог избора ни нема. Њеног шефа за спољне послове, британску бароницу Кетрин Ештон називају “највише плаћеним женским политичарем на свету” – али она ипак остаје анонимус и нема ама баш никаквог утицаја на светску политику. Њен положај је синтеза свега оног што у ЕУ не ваља: скупа, али и неефикасна.

Ипак, темељни проблем ЕУ је у томе што људи у Европи не верују у њу и не идентификују се с њом. Испитивање Еуробарометра у 2010. години је показало да свега 49% грађана ЕУ сматра да је чланство у њој “добра ствар”, док једино 42% има поверења у њене институције. У међувремену – те институције, као и цела етика ЕУ су дефинитивно антидемократске. Њена тела најбитнија за доношење одлука – Европски савет, Суд правде и Европска комисија у ствари практично нису изабрана, не полажу рачуна и далека су од народа (европски комесари су обично избледели, бивши људи, чије су политичке каријере у матичним државама завршиле пропашћу). Њихове одлуке национални парламенти не могу променити, док је Европски парламент – који поседује моћ саодлучивања са Европским саветом, такође удаљен од свега. Тај парламент је

Зашто би ико желео да улази у Европску унију?

Пише: Алан Скед
петак, 16 март 2012 14:22

једно угланцано дебатно друштво – не влада са званичном опозицијом – и партије у њему не могу обећати никакве темељне промене у својим изборним програмима. И заиста – исходи тих избора ретко да имају ефекта на ток курс политике ЕУ. Његови чланови су непознати и презрени су као опортунисти који само траже повећавање плата, додатне привилегије, плаћене рачуне и високе пензије. Излазност на парламентарним изборима за ЕУ је ниска и све више опада – што је одраз широког убеђења грађана ЕУ да ЕУ нити штити, нити представља њихове интересе.

(Форин полиси, Вашингтон, 14. 03. 2012)

Превод са енглеског: **Василије Клефтакис**